

len, rettenetes nyomor megszakíthatja a termelést és katasztrófát okozhat. A férfiak, nők és különösen a gyermekek halálozási aránya szörnyű. Teljesen nélkülözhetetlen az azonnali segítség. A külföldön élő magyaroknak fel kell áldozniuk a segélyezésre az utolsó pennyjüket is. Nagyon fontos, hogy az Angliában, az USA-ban, Svédországban, Svájcban gyűjtött gyógyszert, élelmet, ruházatot azonnal Magyarországra szállítsák. Fordulj a Munkáspárthoz. Ha két nagy repülőgépet kölcsönöznek néhány hétre, azok elszállíthatják a már összegyűjtött nagy mennyiségű segélyküldeményt. Kérj repülőgépet, egy ilyen akció magyarok tízezreinek életét és a magyar demokráciát mentheti meg. Az emigránsokat melegen hazavárják. A megfelelő rendeletet hamarosan publikálják. Megállapítottam, hogy a magyar demokráciáról mindenfelé terjesztett kedvezőtlen tudósítások – ellenséges rágalmak. Rend és szabadság uralkodik, csak a gazdasági nehézségek teszik súlyossá a helyzetet. Práger is segítsen. Távirati választ várok.

179. GEORGE ORWELL KÁROLYI MIHÁLYNÉHOZ

(London, 1946. január 7.)

Dear Countess Carolyi,

Many thanks for your two letters dated 30th December and 5th January, also for the article on Hungary. I will see that the latter gets to „Tribune”, but in the light of your second letter I will go through it first to make sure that there is nothing to show where it comes from.

I am sorry „Tribune” have not sent you any more books to review. You perhaps don't know that I stopped being Literary Editor about ten months ago. I still write regularly for them, but I don't have any say in the handling out of books. The present Literary Editor is T. R. Fyvel, whose writings you may perhaps know. I don't suppose he knows that Countess Carolyi and Catherine Andrassy are the same person, but I will give him your name and show him those articles you did in „Horizon”. I will also give you the opinion you ask for on the article before I pass it on to „Tribune”. I shall be at home if you ring at the time named on Tuesday morning. My telephone number is Canonbury 3751.

Yours sincerely

PIL 704. f. 82. ó. e. (eredeti)

*

Kedves Károlyi grófnő,

Nagyon köszönöm két levelét, a december 30-ról és a január 5-ről datáltat, továbbá a cikkét Magyarországról.¹ Utóbbit el fogom juttatni a „Tribune”-hoz, de második levelének megfelelően előbb átnézem, hogy biztosan semmi se legyen benne, ami eredetére mutat.

Sajnálom, hogy a „Tribune” nem küldött önnek több könyvet ismertetésre. Talán nem tudja, hogy úgy tíz hónappal ezelőtt feladtam az irodalmi szerkesztőséget. Továbbra is rendszeresen írok nekik, de semmi beleszólásom sincs abba, hogy kinek adják ki a könyveket. A jelenlegi irodalmi szerkesztő T. R. Fyvel, akinek írásait bizonyára ismeri. Úgy hiszem, nem tudja, hogy Carolyi grófnő és Catherine Andrassy ugyanaz a személy, de meg fogom adni neki az ön nevét, és megmutatom neki az ön cikkeit a „Horizon”-ban. Ugyancsak véleményt fogok mondani, mint kéri, cikkéről, mielőtt átadom a „Tribune”-nek. Ha a megadott időpontban felhív, kedd reggel itthon leszek. Telefonszámom Canonbury 3751.

¹ A cikk a magyar nép nyomoráról és a segítség sürgösségéről szól. Károlyiné ezekben a napokban több befolyásos ismerőst is megkereste ez ügyben, mások mellett Noel-Baker külügyi államtitkárt is. Egy héttel később, január 17-én Orwellnek nagy cikke jelent meg a *Tribune*-ben *The Politics of Starvation* (A kiéhezetés politikája) címmel, melyben egy magas rangú angol tábornoknak válaszol, aki kifogásolta, miért küld a nélkülöző Anglia élelmiszersegélyt a németeknek, hogy egy emberöltő múltán legyen erejük új háborút csinálni. Orwell itt nyilván felhasznalta Károlyiné adatait, például mikor azt írja: „Novemberben Budapesten bezártak a patikák, mert elmaradtak a szállítások, a kórházaknak se ablakuk, se tüzelőjük, de még érzéstelenítőszerük sincs, számítások szerint 30 000 hajléktalan gyerek járja a várost, egy részük bűnözőbandákká szerveződve. Decemberben független figyelők állapították meg, hogy hacsak nem érkeznek gyorsan friss élelmiszer-tartalékok, a télen egymillió magyar fog éhenhalni.” Ezután Orwell keményen bírálja azokat, akik úgy akarják növelni a vesztes államokban a nyugati befolyást, hogy nem segítenek az éhezőkön. 1946. december 20-án ismét visszatért a *Tribune*-ben Anglia felelősségére: Magyarországról kapjuk a karácsonyi pulykát, írja, miközben a magyar írók és újságírók éheznek és ruhasegélyért könyörögnek. (Mindkét írás megjelent kötetben is: *The Collected Essays, Journalism and Letters of George Orwell*, IV. 1968. 82–85., 258.)

180. ERICH WEISS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1946. január 8.)

Dear Count Károlyi,

The name of Professor Dr. K. Goldziher (formerly Budapest University) might be known to you.¹

He is a dear friend of mine. I am, moreover, indebted to him for steps he has taken on my behalf in 1939.

The war being ended I wired and got now the following reply over HIAS-ICR:² „Please search after my wife Elisabeth (1893) and son Alexander (1922). They were deported to Germany. Am robbed out perfectly, whole library burnt out. Suffer great needs. Many thanks, cannot send detailed answer. Dr. Charles Goldziher, Budapest, Andrassy út 37.” (The library contained 9000 mathematical books and was of international fame.)

I most ardently desire to comply with the above request but have no experience how to proceed. Being aware, however, of your presence in this country I venture to submit this to you.

Anticipating all my thanks for any help, recommendation or advice I am, dear Count Károlyi most respectfully yours

PIL 704. f. 82. ó. e. (eredeti)

*

Kedves Károlyi gróf,

Ön bizonyára ismeri dr. Goldziher K. professzor nevét (korábban a budapesti egyetemen volt).¹

Kedves barátom. Mi több, hálával tartozom neki azokért a lépésekért, melyeket 1939-ben tett érdekenben.

A háború vége után táviratoztam, és most a következő választ kaptam a HIAS-ICR² útján: „Kérem érdeklődjön feleségem, Erzsébet (1893) és Sándor fiam (1922) után. Németországba deportálták őket. Engem teljesen kifosztottak, egész könyvtáram leégett. Sokat nélkülözök. Sok köszönettel, részletes választ nem tudok küldeni. dr. Károly Goldziher, Budapest, Andrassy út 37.” (A könyvtár 9000 matematikai könyvet tárolt, és nemzetközi hírű volt.)